

ศูนย์การศึกษา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
Centre for Bharat Studies, Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University

Vol. XVIII (July–December) 2025

India Calling

Namaste

Our bilingual *India Calling* Vol. XVIII (July-Dec) 2025 in the E-Newsletter form provides various contents of five articles which are 1) Indra: The Arrogant God, in Vighnaharta Ganesh Series; 2) Brahmins in Burmese Society; 3) Indian PM Narendra Modi Paid a Visit to the ASEAN Summit, in 2024; 4) Kochi-Muziris Biennale: The International Largest Contemporary Art Festival in India and 5) Exploring Mizoram in Northeastern India. These articles highlight the historical connections and interactions between people, from leaders to everyday individuals. We hope that you will gain a deeper understanding of India.

Please keep contributing to create a better understanding between Thai and Indian people by submitting your articles through *India Calling*. The diverse and constructive perspectives will enhance proactive collaboration in the region.

Assoc. Prof. Dr. Sophana Srichampa
Editor-in-chief

สวัสดี

จดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์สองภาษา *India Calling* ฉบับที่ 18 (ก.ค.-ธ.ค. 2025) นำเสนอเนื้อหาที่หลากหลายผ่านห้าบทความ ได้แก่ ความอหังการของเทวราชอินทราในซีรีส์ “พิฆเนศ มหาเทพไอยรา”; พราหมณ์ในสังคมพม่า; นายกรัฐมนตรีอินเดียนายเนเรนทระ โมดีเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนในปี 2024; โกจิ-มุซิริส เบียนนาเล่: มหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดในอินเดีย; และการสำรวจรัฐมิโซรัม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย

บทความเหล่านี้เน้นให้เห็นถึงความเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ตั้งแต่ระดับผู้นำไปจนถึงบุคคลทั่วไป เราหวังว่าท่านจะได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับอินเดีย

ขอเชิญชวนทุกท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างชาวไทยและชาวอินเดีย โดยส่งบทความของท่านผ่าน *India Calling* ด้วยมุมมองที่หลากหลายและสร้างสรรค์จะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือเชิงรุกในภูมิภาคนี้ต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณา ศรีจำปา
บรรณาธิการบริหาร

Indra: The Arrogant God, in *Vighnaharta* Ganesh Series

Figures 1 and 2: *The Wise Lord Ganesha*¹

Pride and confidence are aspects of arrogance that can be both positive and negative. On the positive side, it reflects the intention, determination, and persistence in achieving one's goals. However, on the negative side, they can manifest as egoism, stubbornness, narcissism, and self-righteousness, which may lead to conflicts in interpersonal relationships.

The decisions and authoritative attitude of Lord Indra or *Devaraja* Indra from the *Vighnaharta* Ganesh series are associated with the role of deities and the ruler of the world. With his elevated position and power, he demonstrates confidence and decisive decision-making. This reflects the positive side of assertiveness that safeguards the earth and heavens from threats. However,

Indra's assertiveness as the king of the gods (*Devas*) also reveals a negative aspect that often results in disregarding the significance of others or being careless about their roles and responsibilities. This role thus represents the complexity of leadership, which necessitates a balance between confidence in authority and humility in considering the perspectives of others.

¹ Thairath online. *Ganesha: The Transformation from Indian God to Thai Religious Faith* [online]. 2018. Available from: <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/1347911>. [27 January 2025].

The arrogance of the Devaraja Indra

The *Vighnaharta* Ganesh Series has subtly incorporated life lessons for the viewers, particularly on ‘arrogance’. Several key episodes highlight this theme. The series illustrates the self-righteousness of *Devaraja* Indra (known as Indra, the god-king), resulting in significant lessons from Lord Ganesha and Mahadeva (Siva or the Great god). The series imparts insights into viewers’ lives, particularly emphasizing the concept of ‘assertiveness.’ The episode entitled ‘The arrogance of the god Indra’ presents a narrative wherein Ganesha invites Indra to assist in dispersing rain clouds. Indra neglects his duties, expressing dissatisfaction and disregarding Ganesha’s invitation.

Later, Shiva initiates a test of Indra’s commitment to his duties. His excessive narcissism engenders self-righteousness towards Lord Ganesha and Mahadeva. *Devisaji* (*Indrani* or *Saji*, the goddess) becomes concerned upon observing Indra’s self-righteousness, prompting her to implore *Jupiter* (*Gurudeva Brihaspati*) to intervene and calm down Indra’s anger before he meets with Mahadeva and Lord Ganesha.

Mahadeva’s attempts to inculcate consciousness in Indra were futile due to his arrogance and blinded vision. Later, he initiates a test of Indra’s commitment to his duties and transforms as “Aghori,” who was hampering *Devaraja* Indra and *Gurudeva Brihaspati*’s journey to Mount Kailash. Upon encountering the two parties, Indra exhibited his arrogance by instructing *Erawan* to confront Aghori. However, *Erawan*, recognized Aghori’s true identity, wept and knelt in high regard.

This act of disobedience and perceived disrespect inflames *Devaraja* Indra, who sought to punish *Erawan*. Aghori intervened, stating, “Arrogance is considered harmful and damaged a person’s character that leads its victims to err and behave inappropriately. Consequently, the afflicted individual may unjustly harm those who are more vulnerable.” This statement further provoked *Devaraja* Indra, who redirected his punitive intentions toward Aghori. *Erawan* intervened as Aghori counterbalanced Indra’s divine power and issued a warning.

During the confrontation, Indra displays his arrogance by summoning thunder (*Vajra*) to eliminate the transformed Aghori, Mahadeva opens his third eye to administer punishment to Indra, projecting a fireball to cause Indra’s demise. This action causes Aghori to transform into a great deity, proclaiming, “Your arrogance and your position as King of the gods are incompatible. The universe no longer requires a deity of your nature; you must disappear, and you will become ashes of the god”. Subsequently, the gods appealed to Mahadeva for mercy on behalf of *Devaraja* Indra.

However, Mahadeva remained outraged, asserting that demons face consequences for their misdeed and that Indra should be held to the same standard. Indra sought Mahadeva’s forgiveness and accepted the impending punishment. Goddess *Parvati* moderated, requesting Mahadeva’s forgiveness for *Devaraja*. Nevertheless, the fireball manifestation of Mahadeva’s wrath continued to pursue *Devaraja*. Mahadeva ultimately halted the fireball, preserving *Devaraja* Indra’s existence and the integrity of the universe. Mahadeva and *Sri Ganesha* then extended forgiveness to *Devaraja* Indra. This narrative recounted the interaction between Indra and Aghori, witnessed by the assembled deities who observed Indra’s arrogant behaviour toward Mahadeva in the form of Aghori.

The author has employed specific dialogues to illustrate Indra’s arrogance.

- I am the god Indra. I don’t have to follow anyone’s orders, ever. (*Devaraja* Indra)
- His ego is growing. It is possessing him (*Vishnu*).
- His ego is growing to overshadow his intellect. He oversteps his boundaries. At that time, he could not recognize who was who (*Sri Ganesha*)
- *Indradeva*, don’t say anything. You are angry and words spoken in anger will bring destruction. (*Gurudeva Brihaspati*).
- *Erawan*’s devotion does not prevent Indra from engaging in great sins. (*Goddess Parvati*)

- Great position. It comes with responsibility. The higher you go, the more responsibility you have (Mahadeva).
- When people feel self-righteous. He could not distinguish between respect and disrespect. That's not Indra Devi. But it was the sound of his self-righteousness. (Goddess Parvati)
- Erawan can step on or kick it. But you must put the Aghori out of my way. This is an order, Erawan! (Devaraja Indra).

Figure 3: The God King Indra commanded Erawan to deal with Aghori².

The test from the great god Shiva in the form of *Aghori* serves as a crucial lesson. It aimed to mitigate Devaraja Indra's arrogance, a significant impediment to effective leadership. Mahadeva intended not to destroy him but to implant awareness of his responsibility as a leader to protect and assist those in need instead of prioritizing power and prestige. But "I want you to be aware of your responsibility as a leader to protect and help those in need, instead of clutching your power and prestige". This test also highlights the necessity for the appropriate use of power, emphasizing the avoidance of power as a means to express anger or cause harm. Furthermore, it underscores the importance of humility, which is a fundamental quality of leadership.

Conclusion:

Self-assurance is not inherently negative. If managed and utilized constructively, such as a motivating force in one's work or in advocating for what is right, it can effectively become a positive influence that contributes to personal and societal development. In the context of Devaraja Indra, assertiveness reflects that a leader's role is predicated not solely on power or respect but also on the responsibility to assist and support those in need, adapt, acknowledge mistakes, and maintain humility. Effective leaders must be receptive to the opinions of others and prepared to establish a balance between authorities and duties by exercising power judiciously and with consideration for ethical principles.

References:

- JKN18. (2023, April 30). *Vighnaharta Ganesh Series 1 EP.36 1 Part 4/4 1* <https://www.youtube.com/watch?v=WYaOVmuddA>
- Khaosod Online. (2018, August 30). *10 Places to Worship Lord Ganesha, the Deity of Wisdom and Success*. https://www.khaosod.co.th/lifestyle/news_1507556
- Manager Online. (2018, July 13). *Channel 8 presents the series "Ganesha," shaking up the screen with Hollywood-level production techniques*. <https://mgronline.com/drama/detail/9610000069996>
- Manager Online. (2018, November 8). *Vighnaharta Ganesh Series Ep.81-85*. <https://mgronline.com/drama/detail/9610000111567>
- Post by Channel 8. (2018). *Aghori, There are ascetics in India who consume corpses!*. <https://www.facebook.com/thaich8/posts/2285178671527935/>
- Thairath online. (2018, August 5). *Ganesha: The Transformation from Indian God to Thai Religious Faith*. <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/134791>

2 Vighnaharta Ganesh Series Ep.36 4/4. https://www.youtube.com/watch?v=WYaO_VmuddA

ความอหังการของเทวราชอินทรา ในซีรีส์ “พิฆเนศ มหาเทพไอยรา”¹

ภาพที่ 1,2 แสดงพระพิฆเนศผู้เปี่ยมด้วยปัญญา
ที่มา <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/1347911>

อหังการ หมายถึง ความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตัวเอง ซึ่งมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกสะท้อนถึงพลังแห่งความมุ่งมั่น ความตั้งใจ และความเด็ดเดี่ยวในการบรรลุเป้าหมาย ส่วนด้านลบแสดงถึงความถือดี ตื้อรั้น หลงตนเอง หรือการยึดมั่นในความคิดตนเองจนก่อให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่นและตัวเอง

ในบริบทของ **เทวราชอินทรา** จากซีรีส์ “พิฆเนศ มหาเทพไอยรา” (Vighnaharta Ganesh) คำว่า “อหังการ” เชื่อมโยงกับบทบาทของพระองค์ในฐานะผู้นำของเหล่าเทพและผู้ปกครองโลก ด้วยตำแหน่งอันสูงส่งและอำนาจที่ยิ่งใหญ่ เทวราชอินทรา มักแสดงออกถึงความมั่นใจและการ

ตัดสินใจที่เด็ดขาด ซึ่งสะท้อนถึงด้านบวกของความอหังการที่ช่วยปกป้องโลกและสวรรค์จากภัยคุกคาม อย่างไรก็ตาม ความอหังการของเทวราชอินทราในฐานะราชาแห่งเหล่าเทพเจ้า (Devas) ยังเผยด้านลบที่มักนำไปสู่การมองข้ามความสำคัญของผู้อื่น หรือประมาทต่อบทบาทและความรับผิดชอบของตนเอง บทบาทนี้จึงเป็นตัวแทนของความซับซ้อนในภาวะผู้นำ ที่ต้องสมดุลระหว่างความมั่นใจในอำนาจและความถ่อมตนในการรับฟังผู้อื่น

1 บริษัท JKN18 ได้นำซีรีส์ “พิฆเนศ มหาเทพไอยรา” มาฉายที่ช่อง 8 เมื่อปีพ.ศ. 2561

ความอหังการของเทวราชอินทรา

ชีร์ลี “พินเนศ มหาเทพไอยรา” ได้สอดแทรกข้อคิดกับคนดูสำหรับการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะประเด็น “ความอหังการ” มีหลายตอนที่สำคัญ สำหรับตอนที่นำเสนอมีชื่อว่า “ความอหังการของเทวราชอินทรา” เป็นเรื่องราวที่ “พระคณศเชิฏเทวราชมหาอินทราไปช่วยกำจัดเมฆฝนเทวราชอินทราหลงลืมหน้าที่ของตนและแสดงอาการไม่พอใจในหน้าที่ และไม่สนใจคำเชิญของพระคณศ มหาเทพเริ่มทดสอบการรักษาหน้าที่ของเทวราชอินทราที่หลงในตัวเองมากเกินไป จนทำให้เกิดความอหังการต่อพระคณศและมหาเทพ เทวีศจีเริ่มกังวลที่เห็นเทวราชอินทราเกิดอาการอหังการจึงอ้อนวอนให้ครุเทพพฤหัสต์ตามไปช่วยระงับความโกรธของเทวราชอินทราให้ทันก่อนที่จะพบเจอมหาเทพและพระคณศ² มหาเทพพยายามให้เทวราชอินทราสู้สติขึ้นแต่ก็ไร้ผล เมื่อเทวราชอินทราที่มีความอหังการที่บดบังสายตาตนเอง จึงคิดสังหารมหาเทพ ซึ่งมหาเทพได้แปลงกายเป็น “อโกรี”³ (Aghori) ขวางทางเทวราชอินทรากับครุเทพพฤหัสต์ที่จะไปพบมหาเทพที่เขาไกรลาส การพบกันทั้งสองฝ่ายนั้นเทวราชอินทราได้แสดงความอหังการออกมาโดยออกคำสั่งเรียกเอราวัณมาจัดการกับอโกรี แต่เนื่องจากเอราวัณทราบว่อโกรีคือผู้ใด น้ำตาของเอราวัณก็ไหลออกมา แล้วหมอบเพื่อแสดงความเคารพ ทำให้เทวราชอินทราโกรธมากที่เอราวัณขัดคำสั่งดูหมิ่นตนเองที่เป็นนายจึงจะลงโทษเอราวัณ แต่อโกรีได้พูดว่า “อหังการคือความเจ็บไข้ที่จะนำพาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อทำการผิดพลาดแล้วไม่ถูกต้องเหมาะสม แล้วผู้นั้นจะทำร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่าโดยไม่จำเป็น” ทำให้เทวราชอินทราโกรธเปลี่ยนมาลงโทษอโกรี เอราวัณเข้ามาขวาง อโกรีสามารถหยุดพลังของเทวราชอินทราแล้วพูดเตือนสติ แต่เทวราชอินทราที่มีความอหังการมากเกินไปโดยการเรียกวัชรจะมาสังหาร ทำให้อโกรีก็กลายร่างเป็นมหาเทพ “ความอหังการของเจ้า ตำแหน่งราชาของเหล่าเทพนั้น

ไม่ถูกต้อง จักรวาลไม่ต้องการเทวราชอย่างเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะต้องหายไป เจ้าจะกลายเป็นขี้เถ้าเทวราช!” มหาเทพเปิดตาที่สามเพื่อยิงโทษเทวราชอินทรา ทำให้เกิดลูกไฟพุ่งออกไปเพื่อหวังให้เทวราชอินทราหายไปในที่มืด⁴ เหล่าเทพได้มาขอให้มหาเทพยกโทษให้เทวราชอินทรา แต่มหาเทพยังคงโกรธเพราะว่าเหล่าปีศาจเมื่อทำผิดก็ได้รับโทษ เทวราชอินทราที่เช่นเดียวกัน เทวราชขอภัยโทษจากมหาเทพและยอมรับบทลงโทษ และพระแม่ปารวตีได้ขอให้มหาเทพยกโทษให้เทวราช อย่างไรก็ตามลูกไฟโทษของมหาเทพยังไล่ตามเทวราช มหาเทพสามารถหยุดลูกไฟได้ทันเวลา ปกป้องชีวิตของเทวราชอินทราและจักรวาลมหาเทพและศรีคณศให้ภัยเทวราชอินทรา

เรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างเทวราชอินทรากับมหาเทพนั้น จะมีเหล่าเทพเห็นเหตุการณ์และได้เห็นพฤติกรรมของเทวราชอินทราที่แสดงออกถึงความอหังการที่มีต่อมหาเทพ ผู้เขียนได้เลือกคำพูดที่แสดงถึงความอหังการของเทวราชอินทรา ดังนี้

- ข้าคือเทวราชอินทรา ข้าไม่จำเป็นต้องทำตามคำสั่งของใครทั้งนั้น ไม่มีวัน (เทวราชอินทรา)
- อหังการของเขากำลังเติบโต กำลังครอบงำตัวเขา (พระวิษณุ)
- อหังการของเขากำลังเติบโตจนบดบังสติปัญญา เขากำลังล้าชอบเชตของตนเอง และตอนนั้นเขาก็ไม่อาจรับรู้ได้เลยว่า ใครเป็นใคร (ศรีคณศ)
- อินทราเทพอย่าพูดอะไรเลย ท่านกำลังโกรธอยู่ และวาจาที่พูดด้วยความโกรธจะนำความพินาศมาให้ (ครุเทพพฤหัสต์)
- ยามที่คนเราเกิดความอหังการ เขาก็แยกไม่ออกระหว่างการเคารพและลบหลู่ นั้นไม่ใช่อินทราเทพ แต่เป็นเสียงของความอหังการของเขา (พระแม่ปารวตี)

2 ชีร์ลี “พินเนศ มหาเทพไอยราตอนที่ 84 ออกอากาศวันพฤหัสบดีที่ 15 พฤศจิกายน 2561 เวลา 19.45 น. ทางช่อง 8

3 “อโกรี” (Aghori) ฤษีกินศพ มีอยู่จริงในอินเดีย! เชื่อกันว่ากลุ่มลัทธิที่เรียกตนเองว่า “Aghori” นั้นมีต้นกำเนิดอยู่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 โดยเป็นกลุ่มที่แตกย่อยออกมาจากศาสนาฮินดู พวกเขาบิถือพระศิวะและเชื่อว่าพวกเขานั้นได้รับมอบหมายหน้าที่ให้ลงมาทำลายกิเลส ทำลายความกลัวเพื่อหาหนทางกลับไปรับใช้พระศิวะในโลกหลังความตาย ชาว Aghori ไม่ได้มีเพียงแต่ผู้ชายเท่านั้น นักบวช Aghori สามารถที่จะเป็นผู้หญิงก็ได้และอยู่กินด้วยกันมีลูกมีเต้าก็ได้ ซึ่งหลายๆ คนนั้นก็ได้อีกด้วยเหมือนกันเหมือนกับคนปกติ

4 ชีร์ลี “พินเนศ มหาเทพไอยราตอนที่ 85 ออกอากาศวันศุกร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2561 เวลา 19.25 น. ทางช่อง 8

- เอรಾವันจะเหยียบหรือจะเตะมันก็ได้ แต่เจ้าจะต้องกำจัดอโกรให้ไปพ้นทางของข้า นี่เป็นคำสั่ง เอรಾವัน! (เทวราชอินทรา)
- ความภักดีต่อพระองค์ หยุดยั้งเอรಾವันจากการทำบาปที่ยิ่งใหญ่ (พระแม่ปารวตี)
- มีผู้รับใช้อย่างเช่นท่านเอรಾವันนี้ ช่วยหยุดยั้งอินทเทพจากความผิดพลาดที่ยิ่งใหญ่นี้ (ศรีคณศ)
- ตำแหน่งที่ยิ่งใหญ่ ย่อมมาพร้อมกับความรับผิดชอบ ยิ่งสูงขึ้น ความรับผิดชอบยิ่งมากขึ้น (มหาเทพ)

ภาพที่ 3 แสดงเทวราชอินทราที่มีคำสั่งให้เอรಾವันจัดการกับอโกรที่มา https://www.youtube.com/watch?v=WYaO_VmuddA

คำพูดของเหล่าเทพและบททดสอบของมหาเทพในร่าง “อโกร” เป็นบทเรียนสำคัญที่มุ่งลดความอหังการของเทวราชอินทรา ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเป็นผู้นำที่ดี มหาเทพไม่ได้มุ่งทำลายเทวราชอินทรา แต่ต้องการให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบในฐานะผู้นำที่ต้องปกป้องและช่วยเหลือผู้เดือดร้อน แทนที่จะยึดติดกับอำนาจและศักดิ์ศรีของตนเอง บททดสอบนี้ยังชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการใช้อำนาจอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยไม่ใช้อำนาจเพื่อแสดงความโกรธหรือสร้างความเสียหาย นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้นำ

บทสรุป

ความอหังการไม่ใช่สิ่งเลวร้ายเสมอไป หากเราสามารถควบคุมและใช้มันในทางที่สร้างสรรค์ เช่น เป็นแรงผลักดันในการทำงาน หรือการยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง มันสามารถกลายเป็นพลังบวกที่ช่วยพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในบริบทของ**เทวราชอินทรา** ความอหังการสะท้อนถึงบทบาทของผู้นำที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอำนาจหรือความยิ่งใหญ่เพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึง**ความรับผิดชอบ** ในการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ที่ต้องการการปรับตัว การยอมรับความผิดพลาด และการถ่อมตน **ผู้นำที่ดี** ต้องเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมสร้างสมดุลระหว่างอำนาจและหน้าที่ ด้วยการใช้อำนาจอย่างเหมาะสมและคำนึงถึงความถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- ช่อง 8. (2561). สืบค้น 19 ธันวาคม 2567, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- ไทยรัฐ ออนไลน์. (2561). พระพิฆเนศ จากเทพเจ้าอินเดียสู่ศรัทธาชาวไทย. สืบค้น 8 ธันวาคม 2567, จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/1347911>
- ผู้จัดการออนไลน์. (2561). ซีรีส์ “พิฆเนศ มหาเทพไอยรา” ตอนที่ 81-85. สืบค้น 8 ธันวาคม 2567, จาก <https://mgronline.com/drama/detail/9610000111567>
- พระพิฆเนศ มหาเทพไอยรา / EP.36 / ตอนที่ 4/4 / JKN18. (2566). สืบค้น 8 ธันวาคม 2567, จาก https://www.youtube.com/watch?v=WYaO_VmuddA
- โพสต์ของช่อง 8. (2561). “อโกร”(Aghori) ฤๅษีกินศพ มีอยู่จริงในอินเดีย!. สืบค้น 18 ธันวาคม 2567, จาก https://www.facebook.com/photo?fbid=2285173274861808&set=pcb.2285178671527935&locale=th_TH
- 10 สถานที่สักการะ “พระพิฆเนศ” เทพแห่งปัญญา-ความสำเร็จ. (2561). สืบค้น 8 ธันวาคม 2567, จาก https://www.khaosod.co.th/lifestyle/news_1507556
- MGR Online. (2561). ช่อง 8 เสรีพิริย “พิฆเนศ” เขย่าหน้าจอตลกถ่ายทำเทียบเท่าฮอลลีวูด. สืบค้น 18 ธันวาคม 2567, จาก <https://mgronline.com/drama/detail/9610000069996>

Brahmins in Myanmar Society

Brahmin or Brāhmaṇa is a caste, or traditional social class, within the population of the Indian subcontinent. According to the Vedas, their social roles and functions were as priests, pandits, or pujari to gurus or teachers who provided spiritual instruction to the royal classes, kings, patricians, and Shūdras.

However, historically, some groups of Brahmins engaged in occupations such as farming, commerce, warfare, and other professions both within and outside the subcontinent. This is evidenced in various examples found in the Commentary and Dhammapada, such as an elderly Brahmin mendicant named Jujaka, a Brahmin snake charmer named Alambayana, or Brahmins raising cattle in Nandivīsāla-jātaka, among others.

Therefore, it is evident that individuals belonging to the Brahmin caste lead secluded lives following religious principles and pursue secular occupations, which have disseminated throughout the Indian subcontinent and various regions globally.

Myanmar represents another area where they have migrated alongside religion and trade, as will be discussed.

Brahmin in Myanmar

Ancient Indian documents mention a land named “Suvarnabhumi,” which most archaeologists consider a Southeast Asian region. Evidence has emerged indicating the presence of Brahmanism and the dispersal of Brahmin groups in the aforementioned territory. In Myanmar, evidence demonstrates the existence of religion and the Brahmin community. Archaeological remains of an ancient city dating from the 2nd century BC to the mid-11th century, known by various names such as Sri Ksetra, Beikthano, Dvaravati, Rammavadi, or Vesali, provide evidence of Brahmanical practices in the early period of the Myanmar Kingdom. Therefore, “Brahmin” which is popularly called “Punna” in the Burmese language has an important role in performing various ceremonies. To promote the prestige of the

king although the Burmese royal court has now disappeared, the Brahmins who descended from the royal era and the new Brahmins who came in during the colonial era continue to serve Burmese society according to their traditions.

The era of Myanmarese monarchical rule

The population in Burma is stratified into lower, middle, and upper classes according to the Caste System, a concept derived from Indian civilization. However, it is not as rigid as the caste system in India. Myanmar society during the Kongbong Dynasty organized seven levels of social stratification: 1 Monk 2 Kings and a royal family 3. Brahmins 4. Nobles 5. Millionaires 6. Commoners 7. Slaves. Brahmins were classified as ranked in the highest social position after kings and monks.

In that era, Brahmins were divided into two groups: 1. Brahmins who were born in the kingdom and 2. Brahmins who followed relatives or immigrated. In this case, there were Brahmins who voluntarily traveled, and there were also Brahmins who were forcibly brought in as a result of war. For example, Brahmins of Manipura descent were forcibly brought in during the reign of King Alaungpaya. Rakhine Brahmins were forcibly brought in during the reign of King Bodawpaya, among others.

Among those Brahmins, there were also four sub-groups according to their duties: 1. Brahmin, 2. Khera, 3. Vaisya, and 4. Sudra. Each group of Brahmins had a symbol indicating their social status. Theirs was manifested in the number of lines of sash worn as insignia of honor, which the Myanmar call “Salwe”.

The Brahmin group held the highest status among the four groups of Brahmins due to their role as priests who performed religious ceremonies. The Brahmins received 9 lines of Salwe from the king. Originally, the Brahmins had been granted the ability to wear up to 12 lines of Salwe, which were as honorable as the chancellor. Until the reign of King Bodawpaya, the format was changed to only 9 lines, with status equivalent to senior civil servants.

The Khera were Brahmins in the householder class. As referred to in Thailand, these Brahmins were landowners, possessed significant wealth, received 6 lines of Salwe, and had a status comparable to middle-level civil servants.

The Pisahaya included the ordinary Brahmins. They received 3 lines of Salwe, having the status of low-level civil servants. The Sudra were Brahmins in the working class. They did not receive the Salwe.

During the Kongbong Dynasty, the Brahmins were highly esteemed due to their direct connection to the interests and prosperity of the king. Owing to their religious status, Brahmins were granted the privilege of using royal titles similar to those of Maharaja Kuru. For instance, King Bodawpaya bestowed royal titles upon them. The Brahmin Mahakovindabunnā was given the title: “Govinda Maharajachintha Akka Maha Dhamma Rajadira-jakuru.”

According to Myanmar societal traditions, Brahmins are considered individuals worthy of receiving alms, second only to monks in this regard. They are respected by the populace as scholars proficient in worldly wisdom. The king commended the Brahmins for organizing rituals and customs of the land. Due to the perception of Brahmins as descendants of intellectuals, Myanmar continues to adhere to this tradition.

Even after Myanmar gained independence in 1948, Sao Shwe Thaik was invited to become the first President of the Union of Burma. The government arranged for the establishment by inviting the head of the Brahmin troupe to perform the royal consecration ceremony by ancient tradition at that time as well.

Courtesy

<https://www.tumblr.com/arjuna-vallabha/186819227382>

พราหมณ์ ในสังคมพม่า

พราหมณ์ และภรรยา

พราหมณ์ Brahmin หรือ **brāhmaṇa** เป็นวรรณะ หรือชนชั้นทางสังคมตามประเพณีของประชากรในอนุทวีป อินเดียกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถูกกำหนดบทบาททางสังคมตามคัมภีร์ พระเวทให้ทำหน้าที่เป็น ปุโรหิต บัณฑิต หรือปุจारी ไปจนถึง ครู หรือ ครูผู้ทำหน้าที่สั่งสอนทางจิตวิญญาณให้กับชนชั้น กษัตริย์ แพศย์ และศูทร

แต่เดิมพราหมณ์คือคณะนักบวชซึ่งประกอบกิจกรรม ทางศาสนาอยู่ในวัด และบริการสังคมด้วยการประกอบ พิธีกรรมต่าง ๆ อย่างไรก็ตามในอดีตก็ยังมีพราหมณ์ บางกลุ่มที่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร พ่อค้า นักบวชและ อาชีพอื่น ๆ ทั้งในและนอกดินแดนอนุทวีปด้วย ดังตัวอย่าง ที่พบในคัมภีร์อรรถกถาและธรรมบทต่าง ๆ เช่น พราหมณ์ เฒ่าขอทานชื่อว่าชุก พราหมณ์หมอชื่อว่าอาลัมพายน์ หรือพราหมณ์เลี้ยงวัวในนันทิวิศาลชาดก เป็นต้น

ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนที่อยู่ในวรรณะ พราหมณ์นั้นมีทั้งที่ดำรงชีวิตสันโดษตามแนวทางศาสนา และตามวิถีฆราวาสด้วยอาชีพต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาได้กระจาย ตัวไปทั่วอนุทวีปอินเดียและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกซึ่ง ประเทศไทยและพม่าก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งพวกเขาได้ เดินทางเข้ามาพร้อมกับศาสนาและการค้า

พราหมณ์ในพม่า

ในเอกสารโบราณของอินเดียได้กล่าวถึงดินแดนที่ มีชื่อว่า “สุวรรณภูมิ” ซึ่งนักโบราณคดีส่วนใหญ่ให้ความเห็น ว่าเป็นดินแดนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้ปรากฏ หลักฐานการมีอยู่ของศาสนาพราหมณ์และคณะพราหมณ์ ซึ่งกระจายตัวอยู่ในดินแดนดังกล่าว สำหรับประเทศพม่า ปรากฏหลักฐานที่แสดงให้เห็นการมีอยู่ของศาสนาและ

คณะพราหมณ์ จากซากเมืองโบราณที่มีอายุอยู่ในช่วง ศตวรรษที่ 2 ก่อนคริสตกาล ถึงช่วงกลางคริสต์ศตวรรษ ที่ 11 ที่มีชื่อต่าง ๆ กัน เช่น ศรีเกษตร พิสนโน ทวาราวดี รัมมวดี หรือ เวสาลี ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงการนับถือ ศาสนาพราหมณ์ยุคแรก ๆ ของอาณาจักรพม่า ดังนั้น “พราหมณ์” ที่นิยมเรียกกันในภาษาพม่าว่า “ปฺณณา” จึง มีหน้าที่สำคัญในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม บารมีของกษัตริย์ แม้ปัจจุบันราชสำนักพม่าจะสูญไปแล้ว แต่บรรดาพราหมณ์ที่สืบเชื้อสายมาจากยุคกษัตริย์ และ พราหมณ์ใหม่ที่เข้ามาในสมัยอาณานิคมก็ยังคงทำหน้าที่ รับใช้สังคมพม่าตามประเพณีของตนสืบมา

พราหมณ์ทั้ง 6 ยืนถวายน้ำอภิเชกแด่กษัตริย์พม่า
ภาพจาก Victoria and Albert Museum

ย้อนไปในสมัยราชวงศ์

กลุ่มประชากรในพม่าถูกแบ่งออกเป็น ชนชั้นต่ำ ชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง ซึ่งเป็นไปตามระบบชาตีกำเนิด (Caste System) ตามแนวคิดที่กำหนดจากอารยธรรมอินเดีย แต่ก็มีได้เคร่งครัดอย่างระบบวรรณะในอินเดีย สังคมพม่า ในสมัยราชวงศ์คองบองได้จัดช่วงชั้นทางสังคมเอาไว้ 7 ระดับ ได้แก่ 1.ภิกษุ 2.กษัตริย์และพระราชวงศ์ 3. พราหมณ์ 4. ชุนนาง 5. เศรษฐี และคหบดี 6.ไพร่ 7. ทาส ซึ่งพราหมณ์ ได้ถูกจัดลำดับไว้ในฐานะทางสังคมที่สูงรองจากกษัตริย์ และภิกษุ

ในยุคดังกล่าวพราหมณ์ยังถูกแบ่งย่อยออกเป็น 2 พวกได้แก่ 1. พราหมณ์ที่ถือกำเนิดในราชอาณาจักร และ 2. พราหมณ์ที่ติดตามญาติ หรืออพยพเข้ามา ซึ่งกรณีนี้มีทั้ง

พราหมณ์ที่สมัครใจเดินทางเข้ามา และพราหมณ์ที่ ถูกกวาดต้อนเข้ามาจากผลของสงครามก็มีด้วย เช่น พราหมณ์เชื้อสายชาวมณีปุระ ซึ่งถูกกวาดต้อนเข้ามา ในสมัยพระเจ้าอลองพญา พราหมณ์ชาวยะไข่ ซึ่งถูก กวาดต้อนเข้ามาในสมัยพระเจ้าโบดอพะยา เป็นต้น

ในบรรดาพราหมณ์เหล่านั้นยังมีการแบ่งย่อยภายใน อีก 4 กลุ่มตามภาระหน้าที่ได้แก่ 1. พราหมณะ 2. เขตร 3. พิสนยะ และ 4. สุททะ พราหมณ์แต่ละกลุ่มจะมี เครื่องหมายบอกฐานะทางสังคมของตนอยู่ที่จำนวน สายของ “สังวาลย์” ที่พม่าเรียกว่า “สะลวย”

พราหมณ์กลุ่มพราหมณะ นั้นเป็นผู้มีสถานะสูงสุด ในบรรดาพราหมณ์ทั้งสี่กลุ่ม เพราะมีฐานะเป็นนักบวช ผู้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา พวกพราหมณะจะได้รับ พระราชทานสังวาลย์จำนวน 9 สาย จากกษัตริย์ ซึ่งแต่เดิม พวกพราหมณะเคยได้รับพระราชทานให้สวมสังวาลย์ได้ถึง 12 สาย ซึ่งมีเกียรติยศเทียบเท่าอัศวินเสนาบดี จนในรัชกาล พระเจ้าปะดุงจึงได้เปลี่ยนรูปแบบนั้นเหลือเพียง 9 สาย มีฐานะเทียบเท่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่

พวกเขตร ได้แก่พวกพราหมณ์ในชั้นคหบดี อย่างที่ ไทยเราเรียกกันว่า พราหมณ์มหาศาล มีฐานะเป็นเจ้าที่ดิน มีทรัพย์มาก ได้รับพระราชทานสังวาลย์จำนวน 6 สาย มีฐานะเทียบเท่าข้าราชการระดับกลาง

พวกพิสนยะ ได้แก่พราหมณ์ชั้นสามัญ ได้รับ พระราชทานสังวาลย์จำนวน 3 สาย มีฐานะเป็นข้าราชการ ระดับล่าง และ

พวกสุททะ ได้แก่พราหมณ์ในชั้นแรงงาน จำพวก คนทำครัว ไม่ได้รับพระราชทานสายสังวาล

ในสมัยราชวงศ์คองบอง พวกพราหมณ์เป็นพวกที่ ได้รับการสรรเสริญอย่างยิ่งด้วยความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ผลประโยชน์และความรุ่งเรืองของกษัตริย์ เพราะพวก พราหมณ์มีสถานภาพในทางศาสนาจึงได้รับการยกย่องให้ ใช้ราชทินนามได้คู่เคียงกันกับพระมหाराชครู เช่น พระเจ้า ปะดุงพระราชทานทินนามให้แก่ พราหมณ์มหาโควินทะ ปฺณณาว่า “โควินทะมหाराชินทะอัคคะมหาธัมมะ ราชาทิราชะครู” เป็นต้น

พราหมณ์ในราชสำนักพม่า

ภาพจาก Victoria and Albert Museum

ตามธรรมเนียมของสังคมพม่าถือกันว่าเหล่าพราหมณ์ชาตินั้นเป็นบุคคลที่ควรรับทักษิณาทาน คือของทำบุญรองลงมาจากพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งของประชาชน ในฐานะนักปราชญ์ผู้มีความชำนาญในทางโลกียะปัญญา พระมหากษัตริย์ก็ทรงยกย่องเหล่าพราหมณ์ให้เข้าจัดทำพิธีกรรม และธรรมเนียมของแผ่นดิน ด้วยพราหมณ์เป็นเชื้อสายของผู้มีปัญญาซึ่งพม่ายังยึดถือธรรมเนียมนี้สืบมา

แม้เมื่อพม่าได้รับอิสรภาพ และจัดงานฉลองการประกาศเอกราชขึ้นในปี 1948 เจ้าช่วยไต๋ได้รับเชิญให้ขึ้นดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของสหภาพพม่า ทางรัฐบาลก็จัดให้มีการสถาปนาด้วยการเชิญหัวหน้าคณะพราหมณ์เข้ามาทำพิธีรดน้ำอภิเษกตามประเพณีโบราณในครั้งนั้นด้วย

พราหมณ์รดน้ำอภิเษกเจ้าช่วยไต๋ ขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนแรกของพม่า

เอกสารอ้างอิง

Toe Hla, Dr. (1992). *Alaungpaya, The founder of the Konbaung Dynasty of Burma*. Yangon.
Dagoon, Dr. (2020). *Brahmin in history*. Yangon.

INDIAN PM Narendra Modi Paid a Visit to the ASEAN Summit, in 2024

21ST ASEAN-INDIA SUMMIT

10 OCTOBER 2024, VIENTIANE, LAO PDR

Source : Indian Prime Minister posted
on X on 10th October, 2024,
Narendra Modi (@narendramodi)-X

India and ASEAN established their partnership as Sectoral Dialogue Partners in 1992, Dialogue Partners in 1996, and upgraded relations to Summit level in 2002. A wide range of cooperation exists between parties and India looks to this regional organization as one of the pillars of its Act East Policy (AEP) from 2014. ASEAN has its strengths as a regional grouping, and a strategic geographical

location (for example Strait of Malacca - a key shipping route for global trade). It has regional stability (with the exception of Myanmar), supports this economic powerhouse with a growing middle class of 630 million in 2021¹ (Lee, 2021) and an expanding market for investment. ASEAN was the world's fourth biggest exporter in 2022², (Kurnia et al., 2024) underpinned by cultural diversity and cooperation.

- 1 Lee, S.-H. (2021). *ASEAN's economic security and regional economic cooperation: Past, present, and future*. <https://doi.org/10.1177/20578911211032135>
- 2 Kurnia, R., Muhammad Nafaris Al-Fath, Z. L., Sari, M., & Kurniawan, M. (2024). Pengaruh Perdagangan Internasional Ekspor Dan Impor Terhadap Pertumbuhan Ekonomi Di Negara ASEAN. *Anggaran*, 2(2), 280–301. <https://doi.org/10.61132/anggaran.v2i2.617> Statistical Highlights, 2022)

The 10-member regional grouping is crucial for India's Act East and Indo-Pacific strategies, to counterbalance the imperial intentions of big powers in the region, expand India's Northeast connections, and enhance regional trade. Both parties want a rule-based world system to secure peace and stability in the world. Where many parts of the globe are in conflict. The biggest transit transportation projects include India - Myanmar Thailand (IMT) Trilateral - Highway and the Kaladan Multimodal Transit Transportation Project (delayed now due to the ongoing political crisis in Myanmar). This helps connect India to ASEAN as part of AEP that focuses on the 4C- namely Culture, Connectivity, Cooperation, Coordination, and as well as Dialogue. This is very much aligned with ASEAN: Enhancing Connectivity and Resilience.

Prime Minister Shri Narendra Modi met H.E. Ms. Paetongtarn Shinawatra, Prime Minister of Thailand

Source: https://www.pmindia.gov.in/en/news_updates/meeting-of-pm-with-prime-minister-of-thailand/

The India-ASEAN Summit was held on October 10-11, 2024, in Vientiane, Lao PDR, with the participation of the Indian Prime Minister. The year 2024 marked a decade since the inception of India's AEP³ and serves as a milestone in India-ASEAN relations in trade, security, and connectivity within the Indo-Pacific region. India celebrated a decade of the AEP and many cultural and youth programs were organized by the Government of India. ASEAN and India agreed to enhance the ASEAN-India Comprehensive Strategic Partnership to promote regional peace, stability, and prosperity, aligning with the ASEAN Outlook on the Indo-Pacific (AOIP) in joint statement⁴

India's Prime Minister announced a 10-point plan at the summit designated 2025 as the "ASEAN-India Year of Tourism. India plans to contribute five million US dollars towards a joint tourism initiative with ASEAN countries. The financial contribution from India suggests a commitment to promoting tourism and strengthening ties through collaborative tourism efforts. In 2025, the Women Scientists Conclave will be held through the ASEAN - India Science collaboration. Both have agreed to fast-track negotiations for a review of the existing free trade agreement in goods between the two regions and conclude the talks during 2025. Educational linkages between them are quite strong. Nalanda University's Centre of Knowledge offers

scholarships for ASEAN students will be double the number of new scholarships in the agriculture sector. Both have agreed to review trade-in goods agreements to benefit their interests. The ASEAN region is prone to natural disasters due to its geography. In this context, India's disaster resilience with five USD million will be contributed. Furthermore, health has become a key topic of discussion among states since COVID-19. So now regular interactions between ASEAN and India are suggested to build health resilience.

Digital payment platforms are very easily accessible in today's era. India is interested in cyber cooperation and digital security to boost relations with ASEAN. The initial ASEAN- India Track 1 Cyber Policy Dialogue was held in Singapore in 2024 are represented a key step in fostering and making safe use of digital and cyber platforms for users. Lastly, climate resilience initiatives and green hydrogen are also areas of discussion. India's plant a tree for mother' campaign is supported by ASEAN leaders to encourage environmental sustainability.

After the summit Indian PM Modi concluded that India and ASEAN are great partners with positive discussions, valuable insights, and suggestions. In the future, they will focus on strengthening digital transformation and comprehensive strategic partnerships but in the meantime, 2025 will be dedicated to a review of trade and the year of tourism.

3 Prime Minister Office, Posted On: 10 OCT 2024, by PIB Delhi

4 Ministry of External Affairs, Media Centre, 10 October, 2024.

นายกรัฐมนตรีอินเดีย นเรนทรา โมดี

เข้าร่วมการประชุม
สุดยอดผู้นำอาเซียน
ในปี 2024

อินเดียและอาเซียนได้ยกระดับความสัมพันธ์สู่การประชุมสุดยอดอาเซียนในปี 2002 ทั้งสองฝ่ายมีความร่วมมือที่หลากหลาย และอินเดียมองว่าองค์กรระดับภูมิภาคนี้เป็นหนึ่งในเสาหลักของนโยบายปฏิบัติการตะวันออก ตั้งแต่ปี 2014 อาเซียนมีจุดแข็งในฐานะกลุ่มภูมิภาคและที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เชิงยุทธศาสตร์ (เช่น ช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นเส้นทางเดินเรือสำคัญสำหรับการค้าโลก) อาเซียนมีเสถียรภาพในภูมิภาค (ยกเว้นเมียนมา) รองรับเศรษฐกิจที่

แข็งแกร่งนี้ด้วยชนชั้นกลางที่เพิ่มขึ้น 630 ล้านคนในปี 2021¹ และตลาดการลงทุนที่ขยายตัว อาเซียนเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่เป็นอันดับสี่ของโลกในปี 2022² บนพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความร่วมมือกัน

การรวมกลุ่มระดับภูมิภาค 10 ประเทศ มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์แนวร่วมตะวันออกและอินโด-แปซิฟิกของอินเดีย เพื่อถ่วงดุลกับประเทศมหาอำนาจในภูมิภาค ขยายการเชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย และเพิ่มการค้าในภูมิภาค ทั้งสองฝ่ายต้องการระบบและกฎเกณฑ์เพื่อรักษาสันติภาพและเสถียรภาพในโลกที่กำลังเกิดความขัดแย้งในหลายภูมิภาค โครงการขนส่งทางบกที่ใหญ่ที่สุดได้แก่ โครงการทางหลวงไตรภาคีอินเดีย-เมียนมา-ไทย (IMT) และโครงการขนส่งหลายรูปแบบ คาลาดาน (ซึ่งล่าช้าอยู่ในขณะนี้เนื่องจากวิกฤตทางการเมืองในเมียนมาที่ยังคงดำเนินอยู่) โครงการดังกล่าวจะช่วยเชื่อมโยงอินเดียบกับอาเซียนในฐานะส่วนหนึ่งของ AEP ที่เน้นที่ 4C ได้แก่

- 1 Lee, S.-H. (2021). *ASEAN's economic security and regional economic cooperation: Past, present, and future*. <https://doi.org/10.1177/20578911211032135>
- 2 Kurnia, R., Muhammad Nafaris Al-Fath, Z. L., Sari, M., & Kurniawan, M. (2024). Pengaruh Perdagangan Internasional Ekspor Dan Impor Terhadap Pertumbuhan Ekonomi Di Negara ASEAN. *Anggaran*, 2(2), 280–301. <https://doi.org/10.61132/anggaran.v2i2.617> Statistical Highlights, 2022)

วัฒนธรรม การเชื่อมต่อ ความร่วมมือ การประสานงาน และการเจรจา ซึ่งสอดคล้องกับอาเซียนอย่างมาก ในการเสริมสร้างการเชื่อมต่อและความยืดหยุ่น

การประชุมสุดยอดผู้นำอินเดีย-อาเซียนจัดขึ้นเมื่อวันที่ 10-11 ตุลาคม 2567 ที่นครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีนายกรัฐมนตรีอินเดียเข้าร่วมด้วย ปี 2024 ครบรอบหนึ่งทศวรรษของการดำเนินนโยบายปฏิบัติการตะวันออก และถือเป็นก้าวสำคัญของการความสัมพันธ์อินเดีย-อาเซียนในด้านการค้า ความมั่นคง และการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก อินเดียเฉลิมฉลองครบรอบ 10 ปีของ AEP และจัดโครงการทางวัฒนธรรมและเยาวชนมากมาย ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเสริมสร้างความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้านระหว่างอาเซียน-อินเดียเพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค โดยสอดคล้องกับมุมมองอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิก ตามแถลงการณ์ร่วม

PM Modi During the Summit

นายกรัฐมนตรีอินเดียประกาศแผน 10 ประการในการประชุมสุดยอดผู้นำที่กำหนดปี 2025 ให้เป็น “ปีแห่งการทอเกี่ยวอาเซียน-อินเดีย” อินเดียมีแผนที่จะสนับสนุนเงิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐสำหรับโครงการริเริ่มการทอเกี่ยวร่วมกับประเทศอาเซียน การสนับสนุนทางการเงินจากอินเดียแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพยายามสร้างความสัมพันธ์ผ่านการส่งเสริมและร่วมมือด้านการทอเกี่ยว โดยในปี 2025 การประชุม Women Scientists Conclave จะจัดขึ้นผ่านความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์อาเซียน-อินเดีย

ทั้งสองตกลงที่จะเร่งการเจรจาเพื่อทบทวนข้อตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่สำหรับสินค้าระหว่างสองภูมิภาคและจะสรุปการเจรจาทันทีในปี 2025 ความเชื่อมโยงทางการศึกษาของทั้งสองภูมิภาคนั้นค่อนข้างแข็งแกร่ง ศูนย์ความรู้ของมหาวิทยาลัยนาแลนทาเสนอมอบทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนอาเซียนและเพิ่มทุนการศึกษาใหม่เป็นสองเท่าสำหรับในภาคการเกษตร รวมถึงการทบทวนข้อตกลงทางการค้าเพื่อประโยชน์ของอาเซียนและอินเดีย

ภูมิภาคอาเซียนยังมีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติเนื่องจากภูมิศาสตร์อินเดียจึงสนับสนุนเงิน 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อส่งเสริมการรับมือต่อปัญหาภัยพิบัติ นอกจากนี้ด้านสุขภาพได้กลายเป็นหัวข้อสำคัญที่ประเทศต่างๆ พุดคุยกันนับตั้งแต่เกิด โควิด-19 ดังนั้น จากการประชุมดังกล่าวจึงเสนอแนะให้อาเซียนและอินเดียมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความร่วมมือด้านสาธารณสุข

ในยุคปัจจุบันช่องทางการชำระเงินดิจิทัลสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อินเดียมีความสนใจในความร่วมมือทางไซเบอร์และความปลอดภัยทางดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับอาเซียน การหารืออาเซียน-อินเดียเกี่ยวกับนโยบายไซเบอร์ Track 1 ครั้งแรกที่จัดขึ้นในประเทศสิงคโปร์เมื่อปี 2024 ถือเป็นก้าวสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ใช้งานแพลตฟอร์มดิจิทัลและไซเบอร์ได้อย่างปลอดภัย สุดท้ายความคิดริเริ่มในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและไฮโดรเจนสีเขียวก็เป็นหัวข้อในการหารือเช่นกัน การรณรงค์ปลูกต้นไม้เพื่อแม่ของอินเดียได้รับการสนับสนุนจากผู้นำอาเซียนเพื่อส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

หลังการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน นายกรัฐมนตรีอินเดีย นายเนเรนทรา โมดี ได้สรุปว่าอินเดียและอาเซียนเป็นพันธมิตรที่ดี จากการหารือเป็นไปในเชิงบวก มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อเสนอแนะที่มีค่า ซึ่งในอนาคตพวกเราจะมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ที่ครอบคลุม และในปี 2025 นี้ จะเป็นปีแห่งการทบทวนการค้าและการทอเกี่ยวระหว่างอินเดีย และอาเซียน

Kochi-Muziris Biennale: The Largest International Contemporary Art Festival in India

*The artwork exhibited
at Aspinwall House during the 3rd
edition of the Kochi-Muziris Biennale.*

A Biennale is a significant international art exhibition that showcases the world's leading art, occurring biennially for over 128 years. It originated from the Venice Biennale in Italy. In Thailand, during the reign of King Chulalongkorn (Rama V), who undertook his first European tour in 1897 and subsequent visits in 1906-1907, the monarch observed works at the international Venice Biennale held at the Giardini Park in Venice, Italy. He developed an interest in the works of several artists, which led him to initiate a collection of art from international artists, including commissioning Italian architects such as Mario Tamagno to design various architectural works in Thailand, including Anantasamakhom Throne Hall, Paruskawan Palace, and the Thai Ku Fa Building at Government House¹. This event marked a pivotal moment for the art scene in Thailand.

In India, the Kochi-Muziris Biennale represents the largest contemporary art festival in the country. The inaugural event was held from December 12, 2013, to March 13, 2014, with collaboration from both governmental and private sectors in the state of Kerala, India. Indian curators Riyas Komu and Bose Krishnamachari spearheaded the project, inviting over 90 artists from India and internationally to create site-specific art throughout the city of Kochi, utilizing locations such as the port, galleries, and both public and private spaces as exhibition venues.

The selection of Kochi as the site for the contemporary art biennale was attributed to its historical significance. Situated in the state of Kerala in southern India, Kochi was formerly a vital center for the spice trade dating back to the 14th century². The Muziris port served as a key gateway connecting

1 Hadsaphop Tangmahamek. (2012). Thai Contemporary Art in the Venice Biennale International Art Exhibition. Graduate School, Silpakorn University.

2 Sawasdee. (2024). Must-Visit Spots in Kochi, India*. Retrieved from [<https://sawasdee.thaiairways.com>] (<https://sawasdee.thaiairways.com>).

southern India with Europe and Asia. Consequently, the city has been influenced by diverse cultures, including Greek, Arab, Portuguese, British, Dutch, and numerous others³. Evidence of these civilizations remains visible through European-style architecture integrated with traditional South Indian styles across the city. Due to its rich geographical and historical background, the state authorities and private sector designated Kochi as the host for the Kochi-Muziris Biennale, with the objective of connecting contemporary global art with the city's cultural heritage, including the ancient port of Muziris.

David Hall is believed to have been built between the years 1670 and 1690. It is also one of the Pavilion used for art exhibitions during the Kochi-Muziris Biennale.

Atmosphere in the city of Kochi

The Kochi-Muziris Biennale is the inaugural biennale in India focusing on international contemporary art. The artworks presented reflect perspectives on history, politics, and society. For instance, in the 3rd edition of the biennale in 2016, Chilean artist Raúl Zurita's installation *The Sea of Pain* poignantly depicted the arduous journey of Syrian refugees traversing seas in pursuit of improved living conditions, only to encounter tragic outcomes before reaching their intended destinations. The artist reconstructed a warehouse space within Kochi to simulate a shallow sea, inviting visitors to traverse and experience the atmosphere, while reading the inscribed inquiries: "Don't you listen? Don't you look? Don't you hear me? Don't you see me?" These questions, in conjunction with the tactile experience of stepping into the water, were designed to elicit contemplation among viewers regarding the ongoing global refugee crisis.

The Sea of Pain by Raúl Zurita's

Art continues to function as a potent medium for reflecting societal and political issues. Indian artist Shilpa Gupta, internationally recognized, presented *For, In Your Tongue, I Cannot Fit* at the 4th Kochi-Muziris Biennale in 2018. The installation comprised 100 speakers and sound systems that broadcast the voices of 100 poets from around the world, each having been incarcerated or persecuted at some point in their lives for their political convictions⁴.

3 Pornpimon Sukantawanich. (2016). Retracing the Spice Route and the Cultural Connection Between Thai and Indian Cuisine. Retrieved from <https://thaiindia.net/knowledge>.

4 Kochi Biennale Foundation (2011) Retrieved February 24. 2025, <https://www.biennialfoundation.org/biennials/kochi-muziris-biennale-india/>

For, In Your Tongue, I Cannot Fit by Shilpa Gupta, at the 4th Kochi-Muziris Biennale in 2018.

The Kochi-Muziris Biennale also provides a platform for emerging artists, such as Maya Mima, an Indian-Japanese artist. Her work was selected by the curators for exhibition at the 5th Kochi-Muziris Biennale in 2024. Maya explored the theme of migration through her piece *Life in Stitch*, which is predicated on her personal experiences and those of her family. Maya's mother, a Japanese artist, married her father, an Indian artist, resulting in Maya's upbringing in India, a country with a culture distinct from Japan. Her work emerges from the interpretation of these two cultures, India and Japan, through techniques such as sewing, embroidery, and patchwork to create shapes and narratives about her family, including her relatives and ancestors. Each stitch in her work represents the interweaving of relationships and the conceptualization of a distant family, unifying them in Maya's artistic expression.

Life in Stitch by Maya Mima

The success of the Kochi-Muziris Biennale, which has been held five times, is evident in its significant contribution to the economic stimulation of tourism, art, and culture in the city of Kochi. This is reflected in the growth of the local economy, with an increase in revenue by as much as 50% from community income, including accommodations, homestays, restaurants, street vendors, rickshaw drivers, and other related services. During the 5th edition of the event⁵. Approximately 850,000 visitors attended over the three months of the exhibition.⁶ This demonstrates that art not only holds aesthetic and conceptual value as intended by the artists but also brings substantial economic benefits to the city of Kochi. The Kerala state government plans to continue hosting the Kochi-Muziris Biennale with its 6th edition, scheduled from December 12, 2025, to March 31, 2026. Those interested can find more details and prepare for a journey to experience contemporary art in South India at the website <https://www.biennialfoundation.org/biennials/kochi-muziris-biennale-india/>.

Based on the author's personal experience attending the event, the contemporary artworks, art management system, and natural and cultural aspects of Kochi, were highly impactful. It is posited that readers who have the opportunity to visit Kochi will likely have a similarly significant experience.

Courtesy Pictures

<https://www.newindianexpress.com/cities/kochi/2024/May/28/aspinwall-house-transfer-to-coast-guard-will-ruin-heritage-charm-says-kochi-mayor>
<https://artishockrevista.com/2016/12/29/raul-zurita-destaca-la-bienal-india-sea-of-pain/>
<https://www.artforum.com/events/the-kochi-muziris-biennale-3-228580/>
<https://www.artbasel.com/news/kerala-kochi-muziris-biennale-foundation?lang=en>
<https://whataboutart.net/portfolio/shilpa-gupta/>
<https://www.onmanorama.com/in-depth/kochi-muziris-biennale-2016/sea-of-pain-poem-installation-by-chilean-raul-zurita.html>

5 Anu Kuruvilla, Aishwarya Prabhakaran (2024) No Muziris Biennale means revenue dip for Kochi's tourism busin, Retrieved February 21.2025, <https://www.newindianexpress.com/states/kerala/2024/May/31/no-muziris-biennale-means-revenue-dip-for-kochis-tourism-business>

6 Onmanorama Staff, (2024) Over 8.5 lakh people visit Kochi Biennale; now free entry on Mondays, Retrieved February 21.2025, <https://www.onmanorama.com/entertainment/art-and-culture/2023/03/28/over-8-lakh-people-visit-kochi-biennale-free-entry-on-mondays.html>

โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล : มหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ ที่ใหญ่ที่สุดในอินเดีย

Aspinwall House อาคารหลักสำหรับจัดแสดงผลงาน
ในมหกรรมศิลปะร่วมสมัย โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล

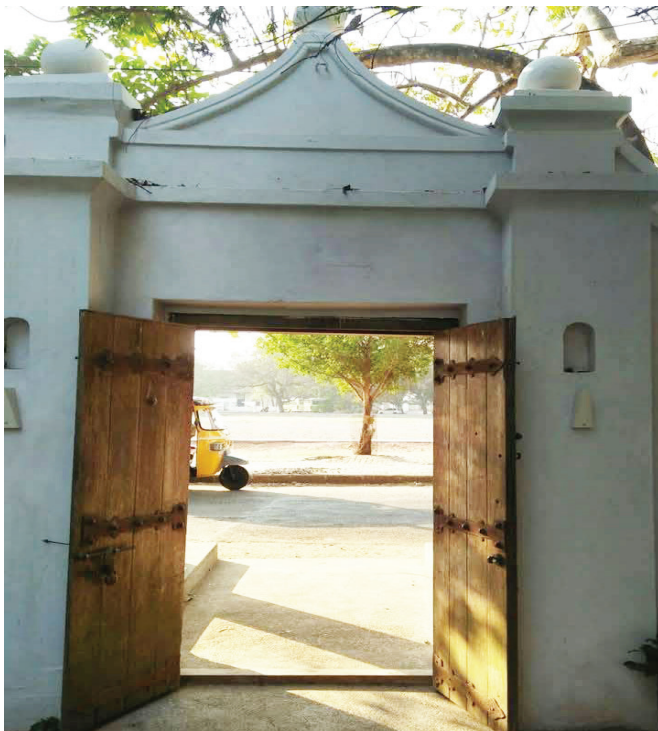
เบียนนาเล (Biennale) คือมหกรรมที่จัดแสดงผลงานศิลปะซึ่งเป็นกระแสหลักของโลก โดยจัดขึ้นทุกๆ 2 ปี ต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 128 ปี อันมีต้นกำเนิดจาก เวนีส เบียนนาเล ประเทศอิตาลี สำหรับประเทศไทย ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ครั้งเสด็จประพาสยุโรปครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2440 และครั้งที่สอง ในปี พ.ศ. 2449-2450 พระองค์ทรงทอดพระเนตรผลงานในมหกรรมศิลปะนานาชาติเวนิส เบียนนาเล ณ สวนสาธารณะจาร์ดิเนีย (Giardini) เมืองเวนิส ประเทศอิตาลี และทรงสนพระทัยในผลงานของศิลปินหลายท่าน ทำให้ทรงเริ่มสะสมผลงานของศิลปินต่างชาติ รวมถึงการว่าจ้างสถาปนิก

ชาวอิตาลี เช่น มาริโอ ตามาญโญ (Mario Tamagno) มาออกแบบสถาปัตยกรรมต่างๆ ในประเทศไทย ได้แก่ พระที่นั่งอนันตสมาคม, วังปารุสกวัน, ตึกไทยคู่ฟ้าทำเนียบรัฐบาล ฯลฯ¹ อันถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของวงการศิลปะในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทย โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล (Kochi-Muziris Biennale) คือมหกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย โดยจัดขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2555 – 13 มีนาคม 2556 ซึ่งได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในรัฐเกรละ ประเทศอินเดีย โดยมี รียาส โคมู (Riyas Komu) และ โบส กริชนามาซารี

1. หัสภาพ ตั้งมหาเมฆ, (2555). ศิลปะร่วมสมัยไทยในมหกรรมศิลปะนานาชาติ เวนีส เบียนนาเล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

(Bose Krishnamachari) ผู้อำนวยการและภัณฑารักษ์ดำเนินงานและคัดสรรผลงานของศิลปินอินเดียและนานาชาติกว่า 90 คน ที่เชิญให้เข้ามาร่วมสร้างงานศิลปะในรูปแบบศิลปะเฉพาะเจาะจงกับพื้นที่ (Site-Specific Art) รอบเมืองโกจิ เช่น ท่าเรือ แกลเลอรี และพื้นที่ของรัฐบาล และเอกชน ซึ่งกลายเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานศิลปะ

ประตู VOC ประดับด้วยสัญลักษณ์ของบริษัทอินเดียตะวันออกของเนเธอร์แลนด์ สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1740

สำหรับสาเหตุที่เลือกเมืองโกจิเป็นสถานที่ในการจัดมหกรรมศิลปะร่วมสมัย โกจิ-มุชริส เบียนนาเล่ เนื่องมาจากเมืองโกจิ ตั้งอยู่ในรัฐเกรละ ทางตอนใต้ของประเทศอินเดีย ซึ่งอดีตเคยเป็นศูนย์กลางการค้าเครื่องเทศที่สำคัญนับตั้งแต่ศตวรรษที่ 14² โดยมีท่าเรือมุชริส ซึ่งเป็นท่าเรือหลักที่เชื่อมต่อระหว่างอินเดียตอนใต้กับประเทศต่างๆ ทั้งในยุโรป และเอเชีย จึงทำให้เมืองดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมทั้งจากกรีก อาหรับ โปรตุเกส อังกฤษ ดัตช์ และชนชาติอื่น ๆ อีกมากมาย³ ร่องรอยอารยธรรมยังคงปรากฏให้เห็นผ่านสถาปัตยกรรมสไตล์ยุโรปที่ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมของอินเดียได้กระจายอยู่ในจุดต่างๆ รอบเมือง และด้วยภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ของเมืองโกจิ จึงทำให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เลือกเมืองดังกล่าวดำเนินโครงการมหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ โกจิ-มุชริส เบียนนาเล่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงศิลปะร่วมสมัยจากทั่วโลก กับมรดกทางวัฒนธรรมของเมืองโกจิ รวมถึงท่าเรือโบราณของมุชริส

ผลงานของ Raúl Zurita ศิลปินชาวชิลี ที่ชื่อ The Sea of Pain สร้างสรรค์ขึ้นในปี พ.ศ. 2559 ใน โกจิ-มุชริส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 3

2. สวัสดิ์, (2567) พิกัดห้ามพลาดหากไปเยือนโกจิ อินเดีย, เข้าถึงได้จาก <https://sawasdee.thaiairways.com>
3. พรพิมล สุคันธวิช, (2559) ย้อนอดีตเส้นทางสายเครื่องเทศ (Spice Route) และการสานต่อสายสัมพันธ์วัฒนธรรมอาหารไทย-อินเดีย, เข้าถึงได้จาก <https://thaiindia.net/knowledge>

โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ จึงถือเป็นเบียนนาเล่แห่งแรกในอินเดียที่เน้นงานศิลปะร่วมสมัยระดับนานาชาติ ผลงานศิลปะต่างสะท้อนถึงมุมมองด้านประวัติศาสตร์ การเมือง และ สังคม เช่น ผลงานของ Raúl Zurita ศิลปินชาวชิลี ที่ชื่อ The Sea of Pain สร้างสรรค์ขึ้นในปี พ.ศ. 2559 ใน โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 3 ภายใต้แนวความคิดของศิลปินที่สะท้อนภาพความสะเทือนใจของผู้พลพยายยถิ่นฐานชาวซีเรียที่ต้องเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเล เพื่อความหวังของชีวิตที่จะดีขึ้นในดินแดนใหม่ แต่หลายคนกลับพบจุดจบและไปไม่ถึงปลายทาง ความสะเทือนใจดังกล่าวทำให้ศิลปินจำลองพื้นที่ของโกดังริมทะเลภายในเมืองโกชิ โดยกั้นบริเวณภายในพื้นที่โกดังให้เป็นเหมือนสระน้ำทะเลตื้นๆ ขนาดใหญ่ เพื่อให้ผู้ชมได้เดินเข้าไปสัมผัสบรรยากาศของผลงาน พร้อมกับอ่านข้อความที่ติดบนผนังซึ่งระบุว่า คุณไม่ฟัง? (DON'T YOU LISTEN?) คุณไม่มอง? (DON'T YOU LOOK?) คุณไม่ได้ยินฉัน? (DON'T YOU HEAR ME?) คุณไม่เห็นฉัน? (DON'T YOU SEE ME?) ประโยคคำถามบวกกับสัมผัสจากน้ำทะเลที่ผู้ชมได้เหยียบย่ำเข้าไปในผลงาน คือสิ่งที่ศิลปินต้องการสร้างแรงกระตุ้นต่อผู้ชมให้ชูกิจถึงเรื่องราวสะเทือนใจของผู้พลพที่ยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในประเทศต่างๆ ทั่วโลก

ผลงานศิลปะที่เป็นดังกระบอกเสียงสะท้อนของสังคมและการเมือง ยังคงถูกกล่าวถึงโดย ศิลปะ คุปตะ (Shilpa Gupta) ศิลปินชาวอินเดียที่มีชื่อเสียงในระดับสากล ได้นำเสนอผลงาน "For, In Your Tongue, I Can Not Fit" ใน โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 4 ปี 2561 โดยศิลปินได้ติดตั้งเครื่องเสียงและลำโพง 100 ตัว เพื่อนำเสนอผลงานของกวี 100 คน จากทั่วโลกที่เคยถูกจับกุมหรือถูกคุมขังในบางช่วงเวลาของชีวิต เพราะความเชื่อทางการเมือง⁴

ผลงาน "For, In Your Tongue, I Can Not Fit" โดย ศิลปะ คุปตะ ใน โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 4 ปี พ.ศ. 2561

โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ ยังเปิดพื้นที่ให้ศิลปินรุ่นใหม่ด้วยเช่นกัน เช่น มายา มิมา (Maya Mima) ศิลปินชาวอินเดียเชื้อสายญี่ปุ่น ที่ภัณฑารักษ์ได้คัดสรรผลงานของเธอให้เข้ามาจัดแสดงใน โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล่ ครั้งที่ 5 เมื่อปี 2567 โดยมายาได้นำเสนอประเด็นการโยกย้ายถิ่นฐานผ่านผลงานชื่อ Life in Stitch อันมีที่มาจากประสบการณ์ตรงของเธอและครอบครัว ซึ่งคุณแม่ของมายาเป็นศิลปินชาวญี่ปุ่นและสมรสกับคุณพ่อซึ่งเป็นศิลปินชาวอินเดีย ทำให้มายาเติบโตขึ้นมาในประเทศอินเดีย ที่มีวัฒนธรรมหลายอย่างแตกต่างจากประเทศญี่ปุ่นอย่างชัดเจน ผลงานของเธอจึงเกิดจากการตีความในมุมมองของ สอง วัฒนธรรม ระหว่างอินเดียและญี่ปุ่น ผ่านเทคนิคการตัดเย็บ ปัก และzunผ้า เพื่อประกอบสร้างเป็นรูปทรงและเรื่องราวของครอบครัว รวมถึงญาติพี่น้องหรือบรรพบุรุษ ของเธอ ที่ทุกฝั้เ้เป็นตัวแทนของการเร่ร่อนร่อยภาพความสัมพันธ์จากจินตนาการของครอบครัวที่ห่างไกล ให้มาร่วมกันไว้ในผลงานศิลปะของมายา

4. Kochi Biennale Foundation (2011) Retrieved February 24, 2025, <https://www.biennialfoundation.org/biennials/kochi-muziris-biennale-india/>

ผลงานชุด *Life in Stitch* โดย มายา มิมา (Maya Mima)
ใน โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล ครั้งที่ 5 เมื่อปี 2567

ความสำเร็จของ โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล ที่จัดขึ้นมาแล้ว 5 ครั้ง ปรากฏชัดผ่านการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวทางศิลปะและวัฒนธรรมในเมืองโกชิเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นและผลประกอบการที่เพิ่มมากขึ้นถึง 50% จากรายได้ในชุมชนซึ่งรวมถึงที่พัก โฮมสเตย์ ร้านอาหาร พ่อค้า แม่ค้า คนขับสามล้อ และอื่น ๆ⁵ โดยในการจัดงานครั้งที่ 5 พบว่าช่วงเวลา 3 เดือนในระหว่างการจัดงานมีผู้เข้าชมประมาณ 850,000 คน⁶ เหล่านี้ได้สะท้อนว่าศิลปะไม่เพียงแต่มีความงามและความหมายเฉพาะที่ศิลปินต้องการนำเสนอต่อผู้ชม แต่ยังสามารถสร้างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจให้กับเมืองโกชิได้ไม่น้อย ซึ่งรัฐบาลรัฐเกรละ คาดการณ์ว่าจะจัดงาน

โกชิ-มุซิริส เบียนนาเล ต่อเนื่องเป็นครั้งที่ 6 ในวันที่ 12 ธันวาคม 2568 ถึง 31 มีนาคม 2569 หากท่านใดสนใจสามารถเข้าไปศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อเตรียมตัวสำหรับการเดินทางไปเสพยศิลป์ร่วมสมัยในอินเดียได้ที่เว็บไซต์ <https://www.biennialfoundation.org/biennials/kochi-muziris-biennale-india/> ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่เคยเดินทางไปชมงานดังกล่าวก็นับรู้สึกประทับใจทั้งในตัวผลงานศิลปะร่วมสมัย ระบบการจัดการศิลปะรวมถึงธรรมชาติและวัฒนธรรมของเมืองโกชิ ทำให้เชื่อว่าหากผู้อ่านมีโอกาสได้เดินทางไปเยือนเมืองโกชิ คงมีความรู้สึกประทับใจเช่นเดียวกัน

5. Anu Kuruville, Aishwarya Prabhakaran (2024) No Muziris Biennale means revenue dip for Kochi's tourism busin, Retrieved February 21.2025, <https://www.newindianexpress.com/states/kerala/2024/May/31/no-muziris-biennale-means-revenue-dip-for-kochis-tourism-business>
6. Onmanorama Staff, (2024) Over 8.5 lakh people visit Kochi Biennale; now free entry on Mondays, Retrieved February 21.2025, <https://www.onmanorama.com/entertainment/art-and-culture/2023/03/28/over-8-lakh-people-visit-kochi-biennale-free-entry-on-mondays.html>

Exploring Mizoram in Northeastern India

Introduction:

October 2018 marked the commencement of the author's initial survey in Mizoram. This research expedition began with air travel from Aizawl in Imphal, to Manipur, concluding with a return flight to Kolkata in West Bengal. The author's research encompasses six of the eight states in northeastern India, specifically: Arunachal Pradesh, Assam, Nagaland, Manipur, Tripura, and Mizoram. Data collection has been refined through multiple projects, particularly in the three southernmost states of northeastern India (Manipur, Tripura, and Mizoram). The primary motivation for this research was the Indian government's inauguration of the border crossing between India and Myanmar on August 8th, 2018 (8-8-18). In alignment with India's "Act East Policy," the primary gateway is situated at the Moreh border in Manipur, with a secondary access point at Champhai in Mizoram. This circumstance presented an opportunity to investigate Mizoram, a region situated between Myanmar and Bangladesh, spanning 822 km. This article focuses on Aizawl, with a subsequent publication addressing the Champhai border.

Mizoram:

Chinram, the historical designation, encompasses three hill regions:

- 1) Lushai or Mizo Hill, formerly West Chinram and presently Mizoram;
- 2) Chin Hill, formerly East Chinram and currently Chin State, Myanmar; and
- 3) Chittagong Hill, formerly South Chinram and presently Chittagong division, Bangladesh (Sakhong, 2003: 102).

The Champhai Valley, which borders Chin State, was historically the centre of the rice bowl. Following the establishment of Mizoram, the capital was relocated to Aizawl, situated 200 km away. The term "Mizoram" denotes the highland of the Mizo people, where "mi" signifies people and "zo" refers to land. It is hypothesized that during the 16th – 18th centuries, migration occurred from Chin Hill into the Champhai Valley.

In the past, following the British East India Company's trade activities in the Chittagong – South Chinram hills, disputes arose with the local population. Subsequently, the company established a military presence in the Lushai – West Chinram hills.

On February 17, 1872, the British Raj assumed control of Champhai. Chinram was subsequently divided into three administrative areas and governed by new legislation. For instance, the “Bengal Eastern Frontier Regulation Act” of 1873, which remains in effect till today, designates Mizoram as one of three restricted areas, necessitating non-local individuals to report upon entering the state (India, Champhai District, 2020; Sakhong, 2003: 88). In 1898, North and South Lushai were merged into Assam. The year 1947 saw the original Chinram partitioned into three countries. In 1954, Lushai Hill became part of Assam and was subsequently renamed Mizo Hill. (Patnaik and Lalthakima, 2008)

In 1972, Mizoram attained the status of a Union Territory, and in 1987, it was established as a state encompassing 21,087 sq.km., with mountainous forests comprising 91 percent of its area. The western border extends 318 km. along Chittagong, while the eastern and southern borders span 404 km. adjacent to Chin state¹ (India, Government of Mizoram, n.d.). Since 1997, the Indian government has designated it as a strategic area concerning Myanmar (India, Champhai District, 2020). Champhai district initiated the opening of the border gate.

The Mizo or Lushai people constitute the majority, comprising three-quarters of the state’s population, with the remainder consisting of Mizo subgroups. Within the Chin dialect classification, Mizo belongs to the middle group; however, there are ongoing debates regarding their nomenclature and identities.

For example:

- a) in Chin state, they are referred to as “Chin”;
- b) in Mizoram, they are known as both “Mizo” and “Lushai”;
- c) in Assam, Tripura, and Chittagong, they are called “Kuki”; and
- d) in Manipur, they are referred to as both “Chin – Kuki” and “Kuki – Chin”. (Sakhong, 2003: 119).

It is noteworthy that some individuals have introduced the identity “Manipuri but Mizo”, denoting members of the Mizo clan who were born and work in Manipur, thus identifying as Manipuri.

Aizawl and survey of the local town:

Aizawl is a peaceful capital, and the Mizo people are hospitable. Although working hours are characterized by motorcycle traffic, conducting surveys necessitates walking up and down pathways that connect communities. Some Mizo individuals are familiar with Bangkok and certain Thai comedy personalities on YouTube channels. Several extended invitations to the author to watch television and taste some local sweets, and children asked author to join them playing games and sports at their homes. Many households engage in pig husbandry, resulting in the prevalence of pork in shops and typical meals. Furthermore, high school educators asked about Thailand when they learned that author was a Thai tourist. They expressed the wish to visit Thailand in the future, provided road connectivity policies are successfully implemented in the near future.

The town’s fresh markets represented a key destination for me. These markets offer vegetables, fruits, and small animals sourced from farms, rivers, and forests, including crab, bracken fern, and bamboo pupae. Manufactured products originate from Assam and West Bengal, as well as Bangladesh, as well as food items such. Concurrently, Aizawl serves as a substantial market for second-hand clothing, which is available in various establishments,

¹ Mizoram border accounts for about one quarter of the 1,643 km. long India – Myanmar border (India, Ministry of Home Affairs, n.d.).

² India Census on 2025, Mizoram is the second smallest Indian state.

including non-clothing retailers. Nevertheless, inexpensive Chinese-manufactured goods have entered local markets, as in other countries. Despite searching for Thai-made products, none were found (further investigation will be conducted in Champhai).

On Sundays, the Mizo population attends church services. Mizoram² is one of the three predominantly Christian states in India, with approximately 87 percent of its 1.4 million state population identifying as Christian. The majority of Mizos are Protestant, with Presbyterianism prevalent in the north and Baptist denominations in the south. The initial period of missionary activity in Chinram began in the 1890s, resulting in the construction of the oldest churches. Other communities along the Chittagong region, comprising 8-9 percent of the population, adhere to Theravada Buddhism, such as the Chakmas (India, Census 2011, 2025; India, Government of Mizoram). Additionally, it was suggested that the author observes Mizo wedding ceremonies, which have adopted Western customs as the prevailing norm.

Result:

The history of the Mizo people encompasses the cultural borders and fraternal relationships between Mizoram state, Chin state, and Chittagong division. Currently, the Indian government is working to restore these relationships to achieve both social and economic benefits. Furthermore, India's northeastern strategy is oriented towards ASEAN for future collaboration.

This article introduces Mizoram in the context of India's opening of its border for physical connection to ASEAN at the Myanmar border, which has led to a partnership with the Thailand border region. This development serves as a significant motivation for the author's journey to collect data. The author observed that the Mizo people recognized similarities between their identity and that of certain ASEAN populations, such as Thais and Chins in Myanmar. The author's presentation focuses on Mizoram society and its people in an effort to facilitate mutual understanding.

Reference

- India, Champhai District. 2020. *About District*. Retrieved from <https://champhai.nic.in/about-district/>
- India, Government of Mizoram. (n.d.). *Mizoram at a Glance*. Retrieved from <https://mizoram.nic.in/about/glance.htm>
- India, Ministry of Home Affairs. (n.d.). *Introduction: International Land Border*. Retrieved from <https://www.mha.gov.in/sites/default/files/BMIntro-1011.pdf>
- India, Census 2011. 2025. *Mizoram Population 2025*. Retrieved from <https://www.census2011.co.in/census/state/mizoram.html>
- Pachua, Rintluanga. 2009. *Mizoram: A Study in Comprehensive Geography*. New Delhi: Northern Book Centre.
- Patnaik, J.K., and Lalthakima. 2008. *Mizoram in Mizoram: Dimensions and Perspectives*. New Delhi: Concept Publishing Company.
- Sakhong, L.H. 2003. *In Search of Chin Identity: A Study in Religion, Politics and Ethnic Identity in Burma*. Copenhagen: Nordic Institute of Asian Studies.

การสำรวจรัฐมิโซรัม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของอินเดีย

บทนำ เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 2018 นับเป็นการสำรวจรัฐมิโซรัมครั้งแรกของผู้เขียน โดยได้เริ่มจากเที่ยวบินที่นครอิมพาล รัฐมณีปุระ¹ ไปนครไอซอล รัฐมิโซรัม แล้วเที่ยวบินออก จากนครไอซอลสู่นครโกลกาทา ทั้งนี้ผู้เขียนมีเส้นทางโดยรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ใน 8 รัฐ (รัฐอรุณาจัลประเทศ รัฐอัสสัม รัฐนาగాแลนด์ รัฐมณีปุระ รัฐตริปุระ รัฐมิโซรัม) เก็บข้อมูลจากหลายโครงการ แต่มุ่ง 3 รัฐตอนล่าง (รัฐมณีปุระ รัฐตริปุระ รัฐมิโซรัม) โดยมีมูลเหตุจูงใจจากการที่รัฐบาลอินเดียเปิดประตูข้ามแดนอินเดียบกกับเมียนมาเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม ค.ศ. 2018 (8-8-18) ประเด็นหลักที่ตำบลโมเรย์ รัฐมณีปุระ และประตูรองที่อำเภอจัมพาย รัฐมิโซรัม ตาม “นโยบายปฏิบัติการทางทิศตะวันออก” ของอินเดีย ผู้เขียนถือโอกาสไปสำรวจรัฐมิโซรัม ซึ่งเป็นพื้นที่แซนวิชระหว่างเมียนมากับบังกลาเทศ รวม 822 กม. โดยบทความตอนแรกนี้เน้นนครไอซอล บทความต่อไปเน้นจัมพายกับชายแดน

รัฐมิโซรัม ชินรัมเป็นชื่อดินแดนดั้งเดิมครอบคลุม 3 แนวเขาคือ

- 1) แนวเขาฉุไฮหรือมิโซ เดิมคือชินรัมตะวันตก ปัจจุบันคือรัฐมิโซรัม
- 2) แนวเขาชิน เดิมคือชินรัมตะวันออก ปัจจุบันคือรัฐชิน
- 3) แนวเขาจิตตะกอง เดิมคือชินรัมใต้ ปัจจุบันคือเขตจิตตะกอง (Sakhong, 2003: 102)

หุบเขาจัมพายเป็นศูนย์กลางเดิมที่เป็นอยู่ช้านาน ติดกับรัฐชิน เมื่อสถาปนารัฐแล้ว ก็ย้ายไปนครไอซอล (ห่างกันราว 200 กม.) โดยชื่อ “มิโซรัม” แปลว่าดินแดนบนภูเขาของชาวมิโซ ซึ่งคำว่า “มิ” แปลว่าคน “โซ” แปลว่าภูเขา และ “รัม” แปลว่าดินแดน ทั้งนี้มีข้อสันนิษฐานว่าช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 – 18 อพยพข้ามแนวเขาชินสู่จัมพาย (India, Champhai District, 2020)

เมื่อครั้งที่ชาวอังกฤษเข้าไปค้าขายที่แนวเขาจิตตะกอง – ชินรัมใต้ แล้วเกิดกรณีพิพาทขึ้น อังกฤษได้เพิ่มทัพตามแนวเขาฉุไฮ – ชินรัมตะวันตก ต่อมา ในสมัยบริติชราชจัมพายเป็นอาณานิคมเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1872 แล้วชินรัมจึงถูกแบ่งเขตใหม่และมีกฎหมายควบคุม เช่น “Bengal Eastern Frontier Regulation Act” ปี ค.ศ. 1873 ซึ่งรัฐมิโซรัมเป็น 1 ใน 3 รัฐที่เป็นเขตพื้นที่หวงห้าม (Restricted Areas) ผู้ที่ไม่ใช่ชาวท้องถิ่นต้องรายงาน

1. อินเดียเรียกชื่อรัฐ “มณีปุระ” และเรียกพลเมือง “มณีปุรี” ส่วนไทยเรียกชื่อรัฐ “มณีปุระ”

เข้าเมือง (India, Champhai District, 2020; Sakhong, 2003: 88) และปี ค.ศ. 1898 เขตเขาโลโซเหนือกับเขตเขาโลโซใต้ ถูกผนวกเข้ารัฐอัสสัม ทำให้ปี ค.ศ.1947 ชิมรัมเดิมถูกแยกเป็น 3 ประเทศ และปี ค.ศ. 1954 โลโซเปลี่ยนชื่อเป็นมิโซ ขณะอยู่ที่รัฐอัสสัม (Patnaik and Lalthakima, 2008)

เมื่อปี ค.ศ. 1972 แยกเป็นดินแดนสหภาพ และปี ค.ศ. 1987 ยกฐานะเป็นรัฐ มีพื้นที่ 21,087 ตร.กม. ร้อยละ 91 เป็นป่าเขา โดยทิศตะวันตก 318 กม. ติดต่อกับเขตจิตตะกอง ส่วนทิศตะวันออกกับทิศใต้ 404 กม. ติดต่อกับรัฐชิน¹ (India, Government of Mizoram, n.d.) และเมื่อปี ค.ศ. 1997 รัฐบาลอินเดียกำหนดให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ต่อเมียนมา (India, Champhai District, 2020) เปิดประตูชายแดนที่จัมพาย

ชาวมิโซ หรือชาวโลโซเป็นกลุ่มหลักที่มีสัดส่วน 3 ใน 4 ของรัฐ จากประชากร 1.4 ล้านคน² อีกหนึ่งส่วนเป็นกลุ่มย่อยของมิโซ ตามกลุ่มภาษาถิ่นของชิน ก็จัดให้มิโซอยู่ในกลุ่มกลาง³ แต่ยังมีข้อถกเถียงเรื่องชื่อกับอัตลักษณ์ที่ว่า

ก) รัฐชินเรียก “ชิน”

ข) รัฐมิโซรัมเรียก “มิโซ” กับ “โลโซ”

ค) รัฐอัสสัม รัฐตริปุระ เขตจิตตะกอง เรียก “กูกี”

ง) รัฐมณีปุระเรียกกันว่า “ชิน – กูกี” หรือ “กูกี – ชิน”

(Sakhong, 2003: 119)

สำหรับผู้เขียนแล้ว เคยมีคนแนะนำตนว่า “เป็นชาวมณีปุระแต่เป็นมิโซ” ซึ่งหมายความว่าคนนี้มีบรรพบุรุษเป็นชาติพันธุ์มิโซ แล้วเกิด โต ทำงานที่รัฐมณีปุระ

นครไอซอลกับการเดินสำรวจถิ่น นครที่เงียบสงบและผู้คนมีไมตรี แม้ในตัวนครจะพลุกพล่านไปด้วยรถมอเตอร์ไซด์ก็ตาม นั่นเป็นเพียงชั่วโหม่งแว่น แต่ผู้เขียนสำรวจด้วยการเดิน ขึ้นลงตามทางบันไดที่เชื่อมระหว่างชุมชน ชาวมิโซหลายคนรู้จักกรุงเทพฯ กับศิลปินตลกไทยใน

ยูทูบ บางบ้านเชิญผู้เขียนเข้าไปนั่งดูทีวี ชิมขนม เด็กชวนเล่นกีฬาที่หน้าบ้าน บ้านที่มีพื้นที่กว้างพอก็เลี้ยงสุกรหลายตัว พบร้านขายเนื้อหมูซึ่งบริโภคเป็นมื้อปกติ ตลอดจนการได้พบกับครุฑมัยม ที่สอบถามเรื่องไทย ๆ เพราะอยู่ ๆ ก็มีคนไทยมาเดินที่ไอซอล เขาหวังว่าจะได้มีโอกาสมาไทยในอนาคต หากถนนจากชายแดนจัมพายเชื่อมสู่มณฑลยะเลย์และทางหลวงไตรภาคี อินเดีย-เมียนมา-ไทย เชื่อมต่อกันแล้วตามนโยบาย

ที่ตลาดนัดกลางนครนั้น ถือเป็นแหล่งรวมที่ดีที่สุดพืชผลที่มาจากไร่ นา แม่น้ำ และของป่า เช่น ปูแม่น้ำ ผักกูด หนอนไม้ไผ่ แต่สินค้าอุปโภคบริโภคมาจากรัฐอัสสัมกับรัฐเบงกอลตะวันตก และอีกไม่น้อยมาจากบังคลาเทศ เช่น บะหมี่ ขนมปัง ขณะที่ไอซอลได้กลายเป็นปลายทางของตลาดเสื้อผ้ามือสองขนาดใหญ่ พบแทบจะทุกซอย ร้านที่ไม่เกี่ยวข้องเลยก็ยังวางขายหารายได้เสริม ทว่า สินค้าราคาถูกจากจีนก็ตีตลาดได้แล้วไม่แพ้กัน พบเห็นได้ทั่วไป ผู้เขียนตามหาสินค้าไทยแต่ก็ไม่พบ (แน่นอนว่าต้องไปสำรวจที่จัมพาย)

ตลาดนัดเช้าในนครไอซอล

2. ชายแดนรัฐมิโซรัมคิดเป็น 1 ใน 4 ของชายแดนอินเดียกับเมียนมา 1,643 กม. (India, Ministry of Home Affairs, n.d.)

3. การสำรวจสำมะโนประชากรอินเดีย ปี ค.ศ. 2025 รัฐมิโซรัมมีสัดส่วนน้อยเป็นลำดับที่ 2 ของอินเดีย

4. กลุ่มชาติพันธุ์ ไโล/ปาวิ (Lai/Pawi) มารา/ลาเชอร์ (Mara/Lakher) กูกีเดิม (Old Kuki เช่น จักมา/จา (Chakma/Cha) ฮมาร (Hmar) (Pachuau, 2009; Sakhong, 2003: 17)

โบสถ์คริสต์แห่งแรกใน รัฐมิโซรัม ก่อสร้างปี ค.ศ. 1896

ในวันอาทิตย์นั้น ชาวมิโซไปนมัสการพระเจ้าที่โบสถ์ โดยโบสถ์ที่เก่าแก่สร้างขึ้นตั้งแต่ทศวรรษ 1890 ซึ่งเป็นช่วง เริ่มต้นการเผยแพร่ศาสนาในถิ่นชินรัม รัฐนี้เป็น 1 ใน 3 รัฐ ที่นับถือศาสนาคริสต์มากที่สุดของอินเดีย ร้อยละ 87 ส่วน ใหญ่เป็นโปรเตสแตนต์แต่ภายในรัฐก็จำแนกว่า ตอนเหนือ เป็นเพรสไบทีเรียน ตอนใต้เป็นแบปติสต์ แต่ชุมชนที่ติดกับ เขตจิตตะกองนับถือเถรวาท รวกร้อยละ 8 – 9 เช่น ชาวจักมา (India, Census 2011, 2025; India, Government of Mizoram) นอกจากนี้ ยังมีผู้แนะนำให้ผู้เขียนเข้าร่วม สังเกตการณ์ในพิธีสมรสที่จัดขึ้นแบบตะวันตก ซึ่งเป็น รูปแบบปกติของชาวมิโซไปแล้ว

อ่านบทความวิชาการเพิ่มเติม (โดยผู้เขียน)

คำวัง อภิรัฐ. 2022. “ที่พรมแดน ระหว่างอนุภูมิภาคเอเชียใต้และ เอเชียตะวันออกเฉียง : มองอินเดียเชื่อมต่อเมียนมาร์ เพื่อ “มุ่งหน้าไปด้วยกัน”. วารสาร สังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 48 (1). Bangkok, Thailand:33-58.

บทส่งท้าย

จากประวัติศาสตร์ดินแดนและผู้คน จะ เห็นได้ถึงความสัมพันธ์ของพรมแดนทางวัฒนธรรมร่วมกัน เป็นภาพรวมภาพของรัฐมิโซรัม รัฐชิน และเขตจิตตะกอง (3 ประเทศ) ปัจจุบันอินเดียกำลังฟื้นฟูสัมพันธภาพระหว่างกัน จะให้เอื้อผลประโยชน์ต่อการพัฒนาทางสังคมและทาง เศรษฐกิจ ตลอดจนการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้ เป็นยุทธศาสตร์ต่ออาเซียน เพื่อมุ่งสู่ความเป็นหุ้นส่วนร่วม กันในอนาคต

ขณะเดียวกัน การทำความเข้าใจรัฐมิโซรัมก็สืบเนื่องมา จากการเปิดชายแดนอินเดียให้เชื่อมต่อทางกายภาพกับ อาเซียนที่เมียนมา ถือเป็นคู่ขนานกับชายแดนของไทย อันเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้เขียนเดินทางไปสำรวจเก็บข้อมูล ภาคสนาม ซึ่งได้พบว่าชาวมิโซรู้จักไทย และมีอัตลักษณ์ ไกลเคียงกับชาวอาเซียน เช่นไทยกับเมียนมา แม้ว่าการจะ เดินทางไปก็ไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายนัก ยังมีอุปสรรคหลายด้าน อย่างไรก็ดี ผู้เขียนนำเสนอเกี่ยวกับสังคมและผู้คนจาก รัฐมิโซรัมไว้ในเบื้องต้น เพื่อที่จะขยายความรู้จักกันใน ลักษณะนี้ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- India, Champhai District. 2020. About District. Retrieved from <https://champhai.nic.in/about-district/>
- India, Government of Mizoram. (n.d.). Mizoram at a Glance. Retrieved from <https://mizoram.nic.in/about/glance.htm>
- India, Ministry of Home Affairs. (n.d.). Introduction: International Land Border. Retrieved from <https://www.mha.gov.in/sites/default/files/BMIntro-1011.pdf>
- India, Census 2011. 2025. Mizoram Population 2025. Retrieved from <https://www.census2011.co.in/census/state/mizoram.html>
- Pachau, Rintluanga. 2009. Mizoram: A Study in Comprehensive Geography. New Delhi: Northern Book Centre.
- Patnaik, J.K., and Lalthakima. 2008. Mizoram in Mizoram: Dimensions and Perspectives. New Delhi: Concept Publishing Company.
- Sakhong, L.H. 2003. In Search of Chin Identity: A Study in Religion, Politics and Ethnic Identity in Burma. Copenhagen: Nordic Institute of Asian Studies.

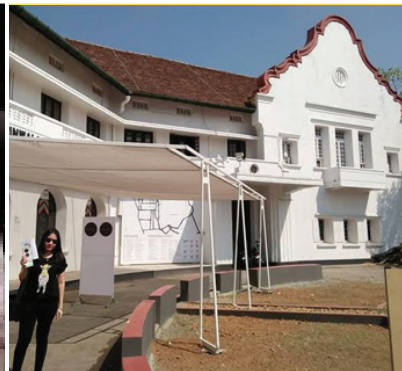
Vol. XVIII (July-December) 2025

ISSN 1906-9758

www.bharatlc.mahidol.ac.th

Benefactor

Centre for Bharat Studies, Research Institute for Languages and Cultures of Asia (RILCA), Mahidol University, Thailand

Objectives

1. To promote the mutual interests and nurture the ageless relations between Thailand and India
2. To disseminate the knowledge and information of India and its study for the benefit of Thai public in various aspects at both national and international levels.
3. To promote better understanding and relationship between Thai and the people of Indian origin throughout the world.
4. To develop the academic network leading to other collaboration between Thai and the people of Indian origin throughout the world.
5. To develop the academic network leading to other collaborations between the Asian people in general and the Indian origin people in particular.

Advisory Board

1. Director, Research Institute for Languages and Cultures of Asia (RILCA), Mahidol University
2. Deputy Director for Research and International Affairs, RILCA, Mahidol University
3. Associate Professor Dr. Sophana Srichampa
4. Professor Amarjiva Lochan
5. Dr. Adrish Brahmadata
6. Mr. Pinderpal Singh Madan
7. Mr. Suthep Suriya-Amarit
8. Mr. Amit Waiker
9. Mr. Saran Singhsatchakul

Editors

Assoc. Prof. Dr. Sophana Srichampa
(Mahidol University, Thailand)
Professor Amarjiva Lochan
(University of Delhi, India)

Co-editors

Dr. Usawadee Srithong
Dr. Savita

Published by:

Centre for Bharat Studies, Research Institute for Languages and Cultures of Asia, Mahidol University, Thailand
Tel: 02-800-2308-14 Ext.3505
Email: bharatmahidol@gmail.com
Website: www.bharatlc.mahidol.ac.th

BHARAT
INDIA